

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Anne O'Brien
THE VIRGIN WIDOW

Copyright © Anne O'Brien, 2010

Translation Copyright © 2013 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-00670-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

En O'Brajen

MOLITVA ZA KRALJICU

Prevela Branislava Maoduš

Beograd, 2013.

„Je li ikada žena ovako prošena?“

Vilijam Šekspir

I

*April 1469: Na palubi broda na moru
u blizini engleske luke Kale**

Izabel zajeca. Uz škripu i stenjanje brod se naginjao i udarao u silne talase, kao da će ga naredni pokidati na komade i poneti nas u dubine. Izabel rukama pokri usta i iskolačenih očiju zagleda se u drvene zidove koji su se podizali i spuštali oko nas, nalik na ivice mrtvačkog kovčega.

„Šta ti je?“ Nije se ona plašila smrti u vodi. Znala sam šta je muči, čak i dok sam se molila da ne budem u pravu. Brod se opet zanjihao na velikom talasu, zaneo se, mučno se spustivši pre nego što ga je talas opet uz trzaj podigao. Po čelu me zapecka znoj. Mučnina mi steže stomak pre nego što ju je strah opet isterao. „Izabel.“ Oštro sam je trgla za ruku, da joj skrenem pažnju. Sedela je na stolici sa visokim naslonom, jedinoj stolici u kabini,

* Kale je grad na francuskoj obali, ali su na samom početku Stogodišnjeg rata Englezi najpre opkolili grad, a zatim ga 1347. godine i zaposeli. Grad je bio nešto nalik na ispostavu engleske politike i ekonomije u kontinentalnoj Evropi. Ponovo je potpao pod francusku vlast 1558. (Prim. prev.)

kapetanovoj, a telo joj je bilo ukrućeno, napeto. Oči je čvrsto sklopila, da ne gleda očajničko uzdizanje i ljuljanje, a jednom šakom je grčevito, poput kandži, držala drugu. Približila sam joj se na stolici na kojoj sam sedela. „Da li je to dete krenulo?“

„Jeste“, prodahtala je. A zatim: „Ne... ne. Samo me nešto preseklo.“ Duboko je udahnula i delimično se opustila, popuštajući stisak na izrezbarenom naslonu. „Eto. Prošlo je. Možda sam se prevarila.“

A možda i nije. Posmatrala sam je oprezno, dok se opuštala u skućenom prostoru. Lice joj je bilo belo i vlažno poput mleka, upalo od iscrpljenosti. Sedela je uglavljena u stolici u pretrpanoj kabini niskog svoda, dok joj je stomak napinjao ogrtač koji je oko sebe stezala kao da joj je hladno. Nije bilo vazduha i bilo je toliko zagušljivo da sam osetila kako mi se ispod teške tkanine haljine niz kičmu sliva znoj. Moja sestra Izabel bila je u devetom mesecu trudnoće. A čak i ja sam znala da ovo nije baš najbolji trenutak da se čovek nađe na moru u rizičnom pohodu.

Ustala sam da naspem vrč piva, zanevši se kada se brod podigao i spustio. „Popij ovo.“

Izabel omirisa kao da joj je poznata aroma slada i hmelja bila odbojna. Kao što joj je bila odbojna gotovo sve vreme trudnoće. „Ne želim to. Radije bih vino.“

Ali joj ja ugurah pehar u ruke. „To je sve što imamo. Pij i ne raspravljaj se.“ Suzbila sam potrebu da joj kažem da sada nije trenutak da se nezahvalno joguni. Došlo mi je da sama popijem njeno razblaženo pivo i ostavim je da ožedni. „U svakom slučaju, opustiće ti mišiće.“

„Ali i bešiku. Dete je snažno pritiska.“ Opet joj se liče zgrčilo i opet je zastenjala dok je uzimala gutljaj. „Moli boga da se uskoro rodi.“ Izabel nikada nije dobro podnosila nelagodu.

„Ali ne ovde!“ Strah mi u stomaku zaleprša na samu pomisao. Stezao se i grčio. „Uskoro ćemo pristati. Već smo čitavu večnost na moru. Kada stignemo u Kale, onda ćemo se pomoći za pomoć božju.“

„Mislim da neću moći toliko dugo da čekam...“ Njen prigovor se utopi u jecaju. Ispustivši pehar koji se otkotrljao i vratio, ona šistavo ispusti dah. Šakama se uhvatila za ogromni stomak.

„Kad stignemo u Kale...“ Ponovo prinevši stolicu do nje, pokušala sam da se setim nekog neobaveznog razgovora koji bi mogla da povedem. Bilo čega da joj skrenem misli.

„Kad stignemo u Kale, nikad više neću nogom kročiti na brod“, prasnu Izabel. „Ma koliko...“ Proguta reči, a jecaji joj se sada pretvoriše u jauke. „Beba... mora da je to. Gde je majka? Želim da je pored mene... Pošalji Mardžeri po nju...“

„Ne. Pozvaću Mardžeri da sedi s tobom. Ja ću otići po groficu.“

Osetih olakšanje što ću izaći iz skućene kabine. Olakšanje što ću teret ovog deteta predati u iskusnije ruke od svojih. Sa četrnaest godina bila sam dovoljno zrela da znam šta će se desiti, ali suviše mlada da preuzmem odgovornost. Mislim da sam uvek bila sebično dete. Pozvala sam Mardžeri, groficičinu služavku, da ostane pored Izabel. I pobegla.

Majku sam pronašla na palubi, upravo tamo gde sam i znala da ću je pronaći. Znala sam da će biti s ocem, uprkos ledenom vetru i čestim naletima oluje. Grofica od Vorika je, od glave do pete umotana u ogrtač i sa podignutom kapuljačom koja joj je zaklanjala lice, stajala pod zaklonom visoke krme sa mojim ocem, erlom, koji je, kao i ona, bio uvijen u ogrtač. Izmrcvaren i osujećenih planova, stajao je, stežući i opuštajući pesnice na gornjoj ivici broda. Dve prilike stajale su jedna pored druge udubljene u razgovor i gledale prema horizontu u mesto na kom će se uskoro pojaviti kopno, ukoliko nam se oblaci, gusti i teški oko nas poput neprozirnog sivozelenog ćebeta, smiluju i razidu. Obuzeti svojim brigama bili su mi okrenuti leđima. Prisluškivanje je veština koju sam usavršila još u ranim godinama, jer je u našem domaćinstvu bio običaj da me, kao mlađu kćerku, često previde, kao da sam odojče ili slaboumna. Nisam bila ni jedno ni drugo. Prišla sam im opreznim korakom.

„Šta ako odbije da nas primi?“, čula sam kako grofica pita.

„Neće. Lord Venlok je odan poručnik koliko se samo poželeći može.“

„Volela bih da mogu biti toliko uverena u to.“

„Moram se držati toga“, izjavio je erl sa više ubeđenja u glasu nego što su to, prema mom mišljenju, okolnosti zasluživale. Znala sam da su se poslednjih dana na njegovom licu usled brige duboko usekle nove bore između nosa i usana. Ali on je i pored toga obavio rukom grofičina ramena, ne bi li joj dokazao koliko je uveren u svoje reči. „Bićemo bezbedni ovde u Kaleu. Oдавde možemo planirati povratak, na čelu sile dovoljno snažne da svrgne kralja...“

Nije mi bilo suđeno da čujem više, jer se paluba divlje izdigla. Spotakla sam se i zateturala, da bih održala ravnotežu. I oni se okrenuše. Majka mi je smesta prišla i uhvatila me za ruku, kao da je naslutila loše vesti.

„En. Šta ćeš ti ovde? Nije bezbedno... Da li je u pitanju tvoja sestra?“ Tih dana nam je Izabel svima bila na pameti.

„Jeste. Kaže da je beba krenula.“ Nije bilo svrhe ulepšavati.

Majka se ugrizla za donju usnu, a moje prste iznenada snažno stegla, ali se obratila ocu. „Nije trebalo da krenemo tako kasno. Upozorila sam te da je opasno. Znali smo da se bliži porođaj.“

A zatim je požurila mojoj sestri i povukla me za sobom, ali ju je otac zaustavio odsečnim pokretom ruke.

„Reci joj, da je umiriš. Za jedan sat ugledaćemo Kale. I skorije, ako se ovaj oblak razide. A zatim ćemo je preneti na kopno. To neće zaustaviti tok prirode, ali će joj možda dati snage.“ Pokušao je da se nasmeši. Znala sam da je taj osmeh neiskren. Videla sam mu oči i strah u njima. „Nije li pravilo da se svaki prvenac prenese?“

„Ne! Nije!“ Majka se odlučno otrese njegovih pokušaja da je uteši. „Nismo smeli da je izložimo ovakvoj opasnosti.“

Iz jedne od kabina na krmi pojavi se visoka prilika takođe umotana u ogrtač i skide kapuljaču.

„Šta se zbilo? Da nećemo konačno pristati?“

Visok, zlatokos i lepog lica, Džordž, vojvoda od Klarensa, brat kralja Edvarda i prvi u nizu naslednik engleskog prestola, suprug moje sestre nešto manje od jedne godine. Oči su mu sijale blistavim plavetnilom, a svetla koža blistala u

sumraku. Tako lep, kako se Izabel često hvalisala svojom pobedom i uspehom što mu je postala supruga, što je bio san svake devojke.

Ja sam ga prezirala.

„Ne. Izabel je pitanju.“ Rekla sam mu i ne pogledavši ga. Grofica će me ukoriti zbog nepristojnosti, ali nije bilo reči kojima me mogla pomiriti sa zedom. Nije mu baš bilo stalo do toga. Retko kada bi se udostojio da me primeti.

„Da nije bolesna?“

Grofica prekide moj drski odgovor. „U bolovima je. Dete će se roditi...“

Klarens se namršti. „Šteta što nismo pristali. Hoće li dete biti bezbedno?“

Osetila sam kako mi se usna prezrivo izvija i nisam ni pokušala da to sprečim, čak i kada je moja majka primetila i uputila mi upozoravajući pogled. Smatrala je da je moje neprijateljstvo ljubomora mlađe sestre zbog Izabeline sreće, ali ja sam znala da nije tako. Nije rekao: Hoće li moja supruga patiti? Ili: Možemo li joj nekako ublažiti bol? Samo je rekao: Hoće li se dete roditi živo? Mrzela sam ga iz dna duše. Nikako nisam mogla razumeti kako je moguće da je Ričard, moj Ričard, od kog sam sada bila razdvojena, i od kog ću, koliko sam mogla zaključiti, zauvek ostati razdvojena, brat ovom oholom princu.

Grofica je zanemarila Klarensovo neumesno pitanje, ali je ipak pronašla vremena i saosećanja da mi se nasmeši. „Nemoj se toliko brinuti, En. Mlada je i zdrava. Zaboraviće ona svoj bol i nelagodu, čim uzme dete u naručje.“

„Dete se mora spasti! Po svaku cenu.“ Klarensovo lice više nije bilo lepo.

„Imaću ovo na umu, vaša milosti. Ali prva briga mi je moja kći.“ Grofica je već koračala preko palube.

Srećna zbog ovog strogog ukora i ja okrenuh leđa vojvodi od Klarena i pojurih za majkom. Kada sam stigla u kabinu, ona je već bila preuzela komandu. Ogrtač je bacila preko stolice, zauzela je Mardžerino mesto pored Izabel i davala joj savete i upućivala utešne reči na neposredan način kojim joj je dala na znanje da neće trpeti nikakvo odbijanje. U našem domu na severu, u Midlhamu, gde sam provela detinjstvo, moja majka je, uprkos svom visokom položaju, bila na glasu kao žena vrlo vešta i umešna pri porođaju. Strahovala sam da će nam biti potrebna sva njena veština i umešnost pre nego što se noć završi.

Majka je bila u jednom bila pravu. S obzirom da se Izabel toliko približila porođaju, nismo je smeli poslati na ovo putovanje brodom. Nismo imali mnogo izbora u toj stvari, s obzirom da nam je kralj Edvard sa svojom vojskom disao za izdajničkim vratom i tražio našu krv. Katastrofalna mešavina zle sreće, lošeg vremena i kraljevske jorkističke lukavosti – i mi se nađosmo nagnani na putovanje ovim prostim malim plovilom po nepouzdanom aprilskom vremenu. I evo nas u ovom vrelom, mračnom, skućenom prostoru, poskakujemo na ćudljivim talasima, a Izabelini krici odjekuju grubim zidovima toliko da mi

je došlo da pokrijem uši – ali majka me je gledala – i odbacim svaku pomisao na majčinstvo.

Neko poče pesnicom da udara na vrata.

„Ko je?“ Grofica nije sklanjala pogled sa Izabelinog zajapurenog lica.

Začu se bestelesni glas. „Gospodar vam šalje glas, gospo. Kaže da se oblak razišao i da je Kale na vidiku. Prilazimo luci i pristaćemo za jedan sat.“

„Čuješ li to, Izabel?“ Grofica joj snažno steže ruku, dok joj je Mardžeri brisala znoj sa čela. „Uskoro ćeš biti u svojoj sobi i u svom krevetu u Kaleu.“ Bile su to tople reči, ali grofičin izraz lica dok je pomagala Izabel da legne na uzan krevet nije se slagao s njima.

Izabel skloni njenu ruku. „Kako ću podneti ovaj bol, ma gde bila?“

Upravo u tom trenutku začu se lako prepoznatljiv pucanj udaljene topovske paljbe i unese smrtnu tišinu u kabinu. Jedan! Dva! A zatim još jedan. Na palubi se prolomiše povici, začu se trk. Brod se zaneo i zaškripao na vetru, kada povukoše jedra i kada se okrenuo brzinom koja je izazivala vrtoglavicu. Začu se zvuk metala kako struže preko drveta, kada su lanac sa sidrom prebacili preko ograde.

Svi se zaledismo, čak je i Izabel zaboravila na svoje muke.

„Bože, spasi nas!“ Mardžeri smesta pade na kolena i sklopi ruke na bujnim grudima.

„Topovska paljba!“, prošaputala sam.

„Da li to na nas pucaju?“, graknu Izabel.

„Ne.“ Grofica ustade, a glas joj je odisao uverenjem. „Ustani, Mardžeri. Naravno da ne pucaju na nas. Lord Venlok nam nikada ne bi odbio pravo da uđemo u Kale.“

Ali opet se začu prasak topa. Svi se napesmo, očekujući svakog časa udarac u bok. Izabel zastenja. Prstima se kao kandžama uhvatila za ivicu kreveta. Zajapureno lice sada joj je bilo sivo, a usne boje pepela. Jecaj se pretvori u vrisak.

Majka priđe krevetu i, jedva okrenuvši glavu prema meni, snažno poput ma kog topa ispali naređenja. „En! Idi vidi šta je pošlo loše. Reci ocu da moramo smesta pristati.“

Probila sam se do oca kroz tresak, galamu i vrevu. Tamo napred se iz oblaka pomaljala poznata luka Kale. Primamljivo blizu. Ali bili smo dovoljno blizu da vidim topovsku bateriju kako nišani na nas, nazirala sam crna usta i veo dima u teškom vazduhu. Nišani su da nas spreče da pristanemo, ako ne i da nas odmah potope. Sada nam se u tišini, mučno polako, približavao mali čamac sa četiri veslača i jednim čovekom na pramcu. Lice mu je, nejasno zbog udaljenosti, bilo okrenuto prema nama.

„Ko je to?“, upitao je Klarens erla.

„Ne prepoznajem ga.“ Ali sam ja prepoznala očev natmureni bes. „Jedan od Venlokovih ljudi. Šta li je, za ime boga, naumio?“

Čamac se približi brodu i posetilac se pope na palubu. Otrësao je odeću i ispravio mač, a zatim domarširao do mesta na kom smo stajali i otmeno se naklonio erlu. „Poruka od lorda Venloka, gospodaru. Samo za vaše uši. Nije želeo da je zapiše.“

„A vi ste?“

„Kapetan Džesop, gospodaru. Poverenik lorda Venloka.“
Nije mu bilo moguće protumačiti izraz na licu.

„Njegov poverenik, znači?“ U erlovom glasu planu bes.
„Onda mi recite – zašto ste, za ime boga, pucali na mene? Ja sam kapetan Kalea, čoveče. Zar vam je namera bila da me sprečite da pristanem u luku?“

„Prekasno je za to, gospodaru.“ Kapetan Džesop možda i jeste bio pomirljiv, ali nije uzmicao ni za korak. „Pre dvanaest sati smo primili naređenja od kralja. I to vrlo jasna, pod pretnjom smrti. Uz dužno poštovanje, gospodaru, zabranjeno nam je da dozvolimo velikom izdajniku – vama, gospodaru – da se iskrcate na engleskom tlu u Kaleu.“

„A lord Venlok će se slepo pridržavati naređenja?“ Moj otac je bio iskreno zatečen.

„Mora, gospodaru. Saoseća sa vašim neprilikama, ali na prvom mestu su mu odanost i dužnost prema kralju.“ Tegobna tišina. „Nećete se iskrcati ovde.“

Erlova provala smeha me uplaši. „A ja mislio da mi je on odan prijatelj i pouzdan saveznik.“ Videla sam da erl pokušava da se izbori sa osećanjima nakon ovako teškog udarca. Lord Venlok, čovek koji je zauzimao značajno mesto u svim Nevilovim bezbrojnim pohodima otkad znam za sebe. Bio je gost u našem domu i znala sam da se njegova odanost nikada nije dovodila u pitanje.

„On vam jeste i prijatelj i saveznik“, uveravao ga je kapetan Džesop, „ali moram vam preneti njegove reči. U ovoj tvrđavi je

mного onih koji nisu odani i kojima se ne može verovati u vezi sa vašim... ah, otuđenjem od one jorkističke stvari.“

„Vidite, čoveče,“ Erl zgrabi čoveka za ruku sa takvom silinom da se ovaj trgao. „Moram kćerku iskrcati na obalu. Trudna je. A porođaj je počeo.“

„Žalim, gospodaru. Lord Venlok vam poručuje da je Kale mišolovka. Morate se paziti da ne budete miš kome će slomiti vrat. Kaže da plovite dalje uz obalu i da pristanete u Normandiji. Ako uspete tamo da uspostavite bazu iz koje ćete moći da privlačite podršku, onda će vam on i veći deo garnizona iz Kalea pomoći da izvršite invaziju na Englesku. Ali pristati u luci Kale ne možete.“

„Onda mu moram biti zahvalan na savetu, zar ne?“ Erl steže ruku kapetanu Džesopu, ali sa malo topline i mnogo gorčine. „Prenesite Venloku moju zahvalnost. Vidim da moram učiniti kako me savetuje.“

Brzo sam se sklonila dok se kapetan opraštao. Dakle, poznati zidovi Kalea neće nam poželeti dobrodošlicu. Mali nalet panike zaleprša mi u stomaku, čak i dok sam pokušavala da ubedim sebe da nema razloga za brigu. Otac će znati šta da radi. Neće dozvoliti da nas snađe neko zlo. Oštar krik bola nadjača buku na palubi. Nagon mi je govorio da se sakrijem, ali me je osećaj dužnosti izbrušen na majčinom kolenu terao da učinim suprotno. Vratio me je u kabinu sa lošim vestima.

Užurbanost u malojoj, mračnoj prostoriji zaustavi me na pragu. Moja otmena majka, i sama naslednica velikog imanja koja je u

životu uživala sve privilegije visokog roda i živela u raskoši, zasukala je široke rukave preko lakata i zajedno sa Mardžeri podizala Izabel sa uskog kreveta. Zanimariivši Izabeline naprasite primedbe, ona je sve udesila onako kako je njoj bilo po volji, svukla je slamaricu na pod i naterala moju sestru da se smesti na nju, jer je time dobila nešto više prostora. Mardžeri je joj je pomagala s neobičnom mešavinom ponosa, zbog veštine moje majke i oštre brige koja joj je bila urezana u široko lice. Ali i Mardžeri je posedovala izvesne veštine. Bila je s mojom majkom još od pre grofičinog venčanja, ona ju je negovala za vreme obe teške trudnoće, i majka mi je često pripovedala kako je Mardžeri dočekala i Izabel i mene kada smo došle na ovaj svet. Tako da, kako nas je izvestila, ono što ona nije znala o stvarima kao što su trudnoća i porođaj, premda sama nije imala dece, nije bilo ni vredno znati.

„Tiho, dete. Mardžeri je s tobom. Sedite ovde, da udovoljite Mardžeri, i ne plaćite tako.“ Kao da je Izabel još uvek devojčica koju valja tešiti što je udarila koleno.

Grofica je bila neumoljivija. Kada me je videla kako oklevam na pragu, poletela je prema meni zapanjujućom brzinom i povukla me u kabinu. „Ne, nećeš. Trebaćeš mi.“

„Nema mesta...“

„En. Miruj. Potrebna si sestri.“

Strahovala sam da bih bila poslednja osoba kadra da ublaži bol koji je kidao moju sestru. Izabel jedva da me je trpela. Uvek smo se svađale, a podozrevala sam da ćemo se uvek i svađati. Ali osetila sam sažaljenje zbog ovog mučnog položaja u kom se našla. „Ne možemo pristati.“ Poprimivši mučenički izraz,

prenela sam grofici suštinu razgovora koji sam čula dok sam prilazila da zamenim Mardžeri pored Izabel.

„Ha! Kao što sam i mislila. Možda je ionako suviše kasno.“ Zateturala smo se i snažnije se uhvatile, kada je iznenadni talas podigao brod od pramca prema krmi. Pokrila sam usta kada me je preplavio novi talas mučnine, a lepljiv znoj me rashladio na vrelom vazduhu.

„Diši duboko, kćeri. Ne mogu se nositi sa obema, ako se i ti razboliš. Sedi s Izabel, drži je za ruku i razgovaraj s njom.“

„O čemu?“ Pogledala sam groficu, tražeći savet. U kabini se iznenada oseti strah, oštar i jasan, iznenada me je preplavio.

„O bilo čemu. Hrabri je, skreni joj misli, ako možeš. Sada, Mardžeri. Da vidimo možemo li ovo dete bezbedno doneti na svet.“

Za tri sata smo veoma malo napredovale.

„Potrebne su nam moći pojasa blažene Device, gospo“, prošaputala je Mardžeri, dok se Izabel napinjala čitavim telom.

„Ali nemamo ga, i stoga se i bez njega moramo snaći najbolje što umemo!“

Mardžeri, smrknuvši se, pribeže vekovnoj praksi stavljanja noža ispod slamarice da se olakša bol i preseku porođajne muke, dodavši pride i mutan zeleni kamen. „Jaspis“, prošaputala je. „Daje snagu i odvažnost ženama koje trpe bol.“

„Onda su nam takve moći danas neizostavno potrebne. Svima nama.“ Grofica je nije zaustavila, ali se rešila na praktičniji pristup.

„Pronađi kuhinju, ili ono što na ovom plovilu nazivaju kuhinjom, En. Reci kuvaru da mi je potrebna mast. Životinjska mast. Bilo šta čime bih mogla da namažem ruke.“ Grofica se nagnula prema meni, obraćajući mi se kao jednakoj po godinama i iskustvu, morile su je strašne sumnje koje se više nije trudila da sakrije. „Suviše dugo traje. Izabel postaje sve slabija, a dete se ne pomalja.“

Odjurila sam i vratila se sa ćupom smrdljive, užegle masti – čije poreklo nisam mogla ni da pretpostavim.

„Nemoj samo stajati tu i zevati, En. Ako ništa drugo, moli se!“

Moja me je majka zapanjila. Sve dostojanstvo skinula je sa velovima, pa me je podsetila, sa suknjama i podsuknjama zataknutim za pojas i kose na vratu ukovrdžane u masnim pramenovima, na nekakvu babicu niskog roda, ali ipak je izazvala poštovanje i divljenje kao najplemenitija gospa u zemlji.

„Kome da se molim?“, pitala sam. Molitva mi se činila dosadnim zadatkom kada je oko mene vladao strah i kaos.

„Moli se Devici. I Svetoj Margariti, čedna i bezdetna možda je i ostala, i odabrala je smrt kao manje od dva zla, premda se ne mogu složiti s njom, ali je tokom mučenja iskusila bol, jer ju je progutao i ispljunuo zmaj. Što je neprijatno iskustvo koje će malo nas imati priliku da doživi. Moli se njoj.“ Oklevala je na trenutak, a zatim me je unezvereno pogledala. „Ali, pre nego što počneš da se moliš, dovedi sveštenika.“

Nisam morala da je pitam zašto.

Narednih nekoliko sati bilo je najstrašnije u mom mladom životu. Bilo je teško u onoj kabini odrediti kada je dan prešao u